

عنوان مقاله:

اهل بیت و مقابله با جبرگرایی

محل انتشار:

فصلنامه سفینه، دوره 13، شماره 50 (سال: 1394)

تعداد صفحات اصل مقاله: 34

نویسندگان:

مهدی قندی

مهدیه رجایی

خلاصه مقاله:

"نفی جبر" روی دیگر "اصل اعتقادی عدل" است؛ بدین ترتیب برگزیده شدن "عدل الهی" به عنوان یکی از اصول اعتقادی شیعه، نشان دهنده تاکید ویژه امامان شیعه بر نفی جبرگرایی است. در جامعه اسلامی، بسترهای متعددی برای رواج جبرگرایی وجود داشته است. توجیه مظالم طبقه حاکمه در نسبت دادن آنها به خدای تعالی، ظاهری گری و استناد به آیات قضا و قدر و مشیت، ثنوی گریزی و شوق افراطی به توحید افعالی، خودپیرایی و توجیه رفتارهای شخصی از این شمارند. در برابر جریان جبرگرایی، امامان شیعه دو راهبرد تربیتی و علمی را پیش گرفته بودند. راهبرد نخست، تربیت و تشویق شیعیان و دیگر آحاد جامعه بر مسوولیت پذیری درباره اعمال خود بود که از طریق تذکار مردم به قدرت و حریت تملیک شده به آنها، ترغیب مردم به توبه، نهی از ستم به مردم و انتقاد از حاکمان ستمگر تعقیب می شد. راهبرد دوم، بیان تناقض عقیده به جبر با دیگر ارکان اعتقاد دینی بود. اهل بیت، این تناقضات را در سه شکل تناقض عقیده به جبر با آیات قرآن، تناقض عقیده به جبر با اساس تشریح و ارسال رسل و تناقض عقیده به جبر با علو خداوند از ارتکاب قبائح و ظلم به بندگان تبیین فرموده اند.

کلمات کلیدی:

عدل، نفی جبر، امامان شیعه

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1746226>

